

NUENEN C.A. VOOR NU. ÉN DE TOEKOMST.

COALITIEPROGRAMMA 2018-2022

W70 | GROENLINKS | CDA | SP

Voorwoord

Dit coalitieprogramma beschrijft de koers die de partijen W70, GroenLinks, CDA en SP de komende vier jaren voorstaan. De voorstellen voor maatregelen van voornoemde partijen – die de komende bestuursperiode hun effect moeten krijgen – zetten in op ontwikkelingen die de gemeente Nuenen, Gerwen, Nederwetten (hierna: Nuenen c.a.) ook in de verdere toekomst nóg sterker, gezonder en veerkrachtiger zullen maken. Het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) wordt gevraagd deze voorstellen uit te werken.

Voor al onze wensen geldt, dat een verantwoord financieel gemeentelijk huishoudboekje te allen tijde leidend is. Dit uitgangspunt is maatgevend voor de mogelijkheden en het tempo waarin de realisatie of uitvoering van programmaonderdelen kan plaatsvinden.

In dit coalitieprogramma wordt tevens aangegeven hoe wij omgaan met de door de Provincie Noord-Brabant (hierna: de Provincie) ingezette Arhi-procedure die als resultaat een gedwongen herindeling met Eindhoven beoogt. Natuurlijk zijn wij ons bewust van de druk die door de Provincie tot op de dag van vandaag op bestuurlijk Nuenen c.a. wordt uitgeoefend. Tegelijkertijd zijn wij ervan overtuigd, dat Nuenen, Gerwen, Nederwetten en het Eeneind de komende vier jaren prima zelfstandig kunnen functioneren.

Vanzelfsprekend is het voorliggende coalitieakkoord financieel doorgerekend. Dit overzicht maakt integraal deel uit van dit document.

Koersvast bestuur

Wij zetten in op een toekomstbestendig Nuenen. c.a.. Het door het vorige college ingezette beleid zullen wij voortzetten en waar nodig of wenselijk verder intensiveren, versterken en uitvoeren. Stabiliteit, daadkracht en een open en transparante bestuursstijl zijn hierbij voor ons leidend.

De komende bestuursperiode willen wij graag samenwerken met álle vertegenwoordigde partijen in de gemeenteraad van Nuenen c.a.: sámen vertegenwoordigen we namelijk de inwoners van onze mooie gemeente. Dialoog en verbinding met 'onze' inwoners is voor ons vanzelfsprekend. Hetzelfde geldt voor burgerparticipatie.

Wij gebruiken het woord 'duurzaam' veelvuldig als onderlegger voor onze wensen en plannen. Of het nu gaat om een duurzame toekomst of samenleving: wij gaan niet voor de snelle oplossing maar voor verantwoorde en weloverwogen ontwikkelingen die zeker op de lange(re) termijn – maar mogelijk al veel eerder – positief zullen bijdragen aan ons gezamenlijke woon-, leef- en werkklimaat.

In de afgelopen bestuursperiode is – door zowel college als Raad – enorm veel en goed werk verzet. Zo zijn de financiën (verder) op orde gebracht en hebben de ambtelijke organisatie én het gemeentebestuur veel positieve ontwikkelingen doorgemaakt. Zo deed de Dienst Dommelvallei haar intrede en brachten de transities binnen het sociaal domein grote veranderingen met zich mee. Binnen de ambtelijke organisatie is stevig geïnvesteerd in een nieuwe manier van werken (o.a. gedragscodes op het gebied van integriteit).

Het recente, tweede onderzoek van onderzoeks- en adviesbureau Partners+Pröpper ('Met open vizier de bestuurlijke toekomst tegemoet: Visie op de bestuurlijke toekomst van gemeente Nuenen') toont aan dat diverse ontwikkelingen hebben geleid tot een gezonde gemeente die klaar is voor de toekomst. Wij vinden het passend om ons respect uit te spreken voor al onze medewerkers die deze ontwikkelingen mede mogelijk hebben gemaakt.

Tegelijk blijft het de nadrukkelijke opdracht voor zowel gemeentebestuur als de ambtelijke organisatie om zich te blijven ontwikkelen en in verbinding te blijven met de veranderende samenleving en de manier waarop inwoners betrokken willen zijn bij het besturen van de gemeente of bij onderwerpen die hen – of hun directe leefomgeving – direct raken. Als wij inwoners naar hun inbreng vragen, moeten zij ook te allen tijde over de relevante informatie kunnen beschikken. Inspraak zonder inzicht, leidt namelijk tot uitspraak zonder inzicht!

Om te kijken of nieuwe ideeën in de praktijk kunnen worden gebracht door 'de politiek' en/of de ambtelijke organisatie, is een luisterend oor en een open houding van onze kant nodig. Deze zullen we dan ook bieden en tonen. Het is van belang, dat er snel inzicht komt

op welke wijze de ambtelijke organisatie in de nabije en verdere toekomst versterkt en ontwikkeld moet worden om dergelijke ontwikkelingen binnen de samenleving te kunnen volgen en stimuleren.

Voor de Raad is verbinding met de samenleving natuurlijk van even groot belang als van grote waarde. Openheid en transparantie is ons inziens dan ook geboden. De (werk)relatie tussen het college en de Raad is van groot belang, willen we als gemeentebestuur krachtig en koersvast kunnen opereren. Wij nemen dit voornemen serieus en investeren dan ook graag in een dergelijke samenwerking. Zo moeten de gemeenteraads- en commissievergaderingen voor de inwoners uitnodigend zijn om ze te willen volgen: een heldere, respectvolle en efficiënte, effectieve vergadercultuur hoort daar bij. Daarnaast zetten wij in op duidelijker(e) afspraken over informatievoorziening aan de Raad. Zo moet bijvoorbeeld helder zijn wanneer de Raad over welke onderwerpen wordt geïnformeerd (wanneer en hoe?), welke vervolgstappen er mogen worden verwacht en wanneer de uiteindelijke besluitvorming over een bepaald onderwerp moet plaatsvinden.

Om de hierboven door ons gewenste ontwikkelingen te borgen, dragen wij het college op om:

- een extern bureau onderzoek te laten doen naar de inrichting van de organisatie in relatie tot de gewenste kwaliteit die nodig is om te kunnen anticiperen op de veranderingen in de samenleving en te bezien welke investeringen en/of veranderingen nodig zijn om toekomstbestendig te zijn en blijven. Denk voorbeeld aan de invoering van de Omgevingswet. Het onderzoek (waarin nadrukkelijk ook de Dienst Dommelvallei – als partner in de eventuele doorontwikkeling en toekomstbestendigheid van de gemeente Nuenen c.a. – wordt betrokken) geeft inzicht in en biedt oplossingen vóór (mogelijke) noodzakelijke binnen de ambtelijke organisatie door te voeren veranderingen. Het onderzoeksresultaat zal worden voorgelegd aan de Raad;
- te borgen, dat de vormen van communicatie van de gemeente aansluiten bij de gewenste openheid die het gemeentebestuur wil uitstralen. De wijze waarop informatie door inwoners direct kan worden ontsloten – maar ook de snelheid waarmee wordt geanticipeerd op sociale media – hoort daarbij. Daarnaast zijn we ons bewust van het belang van goede communicatie met onze gesprekspartners (o.a. dorpsraden, wijkraad, ouderenbonden). Communicatievoorstellen worden voorgelegd aan de Raad;

De coalitiepartijen:

- vragen de voorzitter van de Raad om – samen met de griffier – voorstellen te doen om de gewenste vergaderstijl van de Raad vast te leggen in werkwijzen. Daarbij

horen nadrukkelijk ook afspraken met betrekking tot 'majeure onderwerpen' (politiek gevoelige, omvangrijke, complexe of langdurige onderwerpen/ontwikkelingen). Door over dergelijke zaken duidelijke afspraken te maken, weten zowel het college als de Raad wanneer er informatie moet worden verstrekt, en welke rol de Raad in het traject van besluitvorming/afhandeling speelt. Een dergelijke aanpak draagt bij aan de open bestuurscultuur die wij voorstaan;

- Om zeker te zijn, dat de wethouders in het college hun rol op de best mogelijke wijze kunnen en zullen vervullen, leggen alle wethouders een zogeheten competentietoets af. De uitkomsten van deze tests zijn niet openbaar, maar dragen er aan bij om het team binnen het college zo sterk als mogelijk te kunnen laten opereren. Wij vragen de burgemeester – in zijn rol als voorzitter van het college – in te zetten op teambuilding waarbij de inleg de uitkomst van competentietrajecten is;

Krachtige samenleving, sterke gemeenschappen

Leven in Nuenen c.a.

Er is een duidelijk verschil tussen ergens wonen en ergens leven. Je thuis voelen waar je woont – in en buiten je huis – is een goed gevoel. Wij staan voor een samenleving waar iedereen die dat wil, mee kan en mag doen. Nuenen c.a. heeft alle generaties veel te bieden: aantrekkelijke straten, wijken en buurten met veel groen, een uitnodigend centrum, een rijke historie, veel verenigingen en de bekende Brabantse tradities. Kermis, carnaval, gilden, sportverenigingen en muziekgezelschappen: Nuenen c.a. is kleurrijk, levendig en Bourgondisch. Onze evenementen trekken bezoekers naar het groene middengebied in een stedelijke regio, typerend en onderscheidend voor onze gemeente. Dat willen we in de toekomst natuurlijk graag zo houden!

We beschikken over prachtige natuur (o.a. de Dommelvallei, bossen en heide op loop- en fietsafstand) en zijn trots op het landschap waarin Vincent van Gogh zoveel van zijn inspiratie voor zijn zo kenmerkende en wereldberoemde werken vond. Voor ons uiterst kostbaar erfgoed! Nuenen c.a. ligt dicht bij Eindhoven, de centrumstad van een regio die zich landelijk én internationaal onderscheidt als Brainport. Ons unieke karakter en ligging bieden de gehele regio nadrukkelijk de nodige meerwaarde om te kunnen wonen, leven en ontspannen.

Om Nuenen c.a. in de toekomst aantrekkelijk te laten blijven, zetten wij in op aanvullende ontwikkelingen die bijdragen aan een mooie gemeente voor toekomstige generaties. Voor alle wensen die we in dit programma noemen geldt dat een en ander natuurlijk wel betaalbaar moet zijn. In de achterliggende perioden hebben veel inwoners in de praktijk namelijk de hoge druk van onze gemeentelijke lasten moeten ervaren. Wij zetten daarom in op een vorm van lastenverlichting die voor alle inwoners merkbaar zal zijn. Hierbij hebben we in eerste instantie oog voor die groepen die het meest kwetsbaar zijn. Wij vinden het belangrijk, dat lastenverlichting breed uitlegbaar is. Daarom kan en hoeft niet enkel te worden gedacht aan concrete lastenverlichting in de vorm van verlagingen van de onroerendezaakbelasting (ozb), afvalstoffenheffing of de effecten van energiebesparing, maar bijvoorbeeld ook aan resultaten die optreden doordat zaken effectiever en/of eenvoudiger worden geregeld.

Wonen in Nuenen c.a.

De ontwikkeling van Nuenen-West heeft ervoor gezorgd dat er nieuwe mogelijkheden zijn op de Nuenense woningmarkt., Daarnaast bieden de diverse inbreidingslocaties binnen onze gemeentegrenzen het nodige perspectief. Wij hebben en houden oog voor starters op de woningmarkt en mensen die willen huren. Wij zetten ook in op voldoende aanbod voor

mensen die behoefte hebben aan een bijzondere woonvorm, of voor wie deze zelfs noodzakelijk is.

Kortom, of het nu gaat om jeugd en jongeren, senioren of specifieke doelgroepen (o.a. dementerenden, mensen met een beperking of zorgbehoefte): wij willen Nuenen c.a. aantrekkelijk houden voor iedereen! Nadrukkelijk óók voor mensen 'van buitenaf' die – zeer begrijpelijk – bewust kiezen voor vestiging in onze mooie gemeente. Omdat Nuenen c.a. één van de sterkst vergrijzende gemeenten van het land is, hebben we vanzelfsprekend ook oog voor senioren als belangrijke doelgroep. Levensloopbestendig (ver)bouwen en wonen, wonen met zorg, slimmer wonen, aandacht voor (woning- en zorg)innovaties: we hebben blijvende aandacht voor de demografische opbouw van onze gemeenschap! En dus dragen we ook zorg voor (de realisatie van) passende huisvesting voor bijvoorbeeld vergunningshouders en de Sintigemeenschap. Wij streven naar 30% bouw in de sociale sector (koop en/of huur).

Wij zullen op het gebied van woningbouw nadrukkelijk pas houden met ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie, zoals 'nul-op-de-meter'. Aansluiten bij reeds bestaande initiatieven of het juist aanjagen van een specifiek initiatief in regionaal verband (als het eerste niet kan) behoren tot de mogelijkheden. Bovendien zullen wij moeten inspelen op de toekomstige omgevingswetwijzigingen.

Bij prettig wonen en leven, hoort natuurlijk ook de balans met de voor onze gemeente zo typerende groene omgeving. Zo is in de afgelopen bestuursperiode – in nauwe samenspraak en -werking met inwoners – het bomenbeleidsplan opgesteld, dat nu door ons zal worden uitgevoerd. We hebben verregaande groene ambities en gaan dan ook vol voor de titel 'Groenste gemeente van Nederland'.

Gezien het bovenstaande, vragen wij het college om:

- een onderzoek te laten uitvoeren met als insteek het in kaart brengen óf (en zo ja, hóe) het huidige woningbouwprogramma van Nuenen c.a. aansluit bij de gewenste opbouw van de zogeheten inclusieve samenleving die wij voorstaan. De juiste balans tussen diverse typen woningen (van sociale huur- tot vrije sectorwoningen) en beschikbaarheid van woningen voor alle generaties – inclusief de betaalbaarheid ervan voor de diverse doelgroepen – moet in beeld worden gebracht. Instrumenten als startersleningen, erfpachtconstructies, CPO worden onderzocht. Ook de reeds gemaakte bouwafspraken (o.a. contingenten) in regionaal verband worden 'meegenomen' in voornoemd onderzoek evenals onze uitdrukkelijke wens om te komen tot 30% sociale woningbouw;
- na te gaan op welke manier Nuenen c.a. duurza(a)m(er) kan zijn waar het gaat om energiege- en vérbuik. Kunnen we aansluiten bij reeds bestaande initiatieven?

Kunnen we zélf zaken ontplooiën? Kunnen de handen in SGE- en/of MRE-verband ineen worden geslagen?

- te onderzoeken hoe Nuenen mee kan doen aan de landelijke uitverkiezing tot groenste gemeente. In het verlengde daarvan te bezien op welke wijze het positieve imago van de gemeente vérder kan worden versterkt door aansluiting te zoeken bij initiatieven die ertoe (kunnen) leiden dat onze gemeentelijke talenten positie(f)(ver) en onderscheidend in beeld worden gebracht;

Samenleven in Nuenen c.a.

De inclusieve samenleving (een samenleving waarin iedereen tot zijn recht kan komen). Het maakt niet uit welke culturele achtergrond, gender, leeftijd, talenten of beperkingen iemand heeft. Het is voor ons een voorwaarde dat iedereen op een gelijkwaardige manier deelneemt aan de maatschappij. Wij willen de sociale samenleving stimuleren! Dat doen we ook door als overheid te zorgen, dat mensen met een hulpvraag dicht bij huis kunnen worden geholpen, en dat de toegankelijkheid van informatie optimaal is. We zetten het reeds ingezette CMD-beleid voort. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of die sociaal minder redzaam zijn mogen rekenen op actieve ondersteuning. Het is van belang, dat we inzetten op verdere versterking van de sociale samenhang van wijken, buurten en kleine kernen. Zo zorgen we ervoor dat mensen die (door een fysieke en/of mentale beperking of minder financiële daadkracht) moeilijk(er) mee kunnen doen en niet gaan vereenzamen. Ook helpen we hen gebruik te maken van de beschikbare middelen zodat zij actief betrokken worden en blijven bij de samenleving. We vinden het belangrijk om zorg op maat en dichtbij te bieden. Een leefomgeving waarin de mensen elkaar kennen, is behalve een sociaal netwerk van mensen vooral ook een veilige (o.a. WhatsAppgroepen) en leefbare woonomgeving.

Vrijwilligers zijn onmisbaar en van onschatbare waarde in een goed functionerende samenleving als die van Nuenen c.a.. Dat willen we in de toekomst natuurlijk graag zo houden. In de afgelopen jaren is er al veel (o.a. Vrijwilligersprijs, Mantelzorgcompliment) in gang gezet om onze waardering voor de vele vrijwilligers te laten zien. Maar omdat het ook belangrijk is om mensen te stimuleren vrijwilliger te worden of juist te blijven, gaan we nu een stapje verder.

Het recentelijk vastgestelde mantelzorgbeleid wordt de komende bestuursperiode uitgevoerd. Als werkgever zal de gemeente Nuenen c.a. inzetten op het behalen van het predicaat 'Mantelzorgvriendelijke gemeente'.

Nu de economie weer is aangetrokken, vinden steeds meer mensen een (eerste of nieuwe) baan. Dat is goed, want wie werk heeft, ontmoet mensen, ontwikkelt zichzelf en heeft een inkomen. Hoewel er inmiddels een tekort op de arbeidsmarkt is ontstaan, zijn er helaas nog altijd veel mensen die géén werk hebben weten te vinden. Voor hén zetten we ons dan ook

graag in. We willen deze doelgroep kansen bieden, maar vragen daar tegelijkertijd een actieve tegenprestatie voor terug. We dagen hen uit iets voor de Nuenense samenleving terug te doen. Welke talenten een mens ook heeft, deze zijn altijd wel ergens welkom of inzetbaar.

Daartoe vragen we het college:

- in beeld te brengen welke initiatieven we in Nuenen c.a. al kennen die vrijwilligers waarderen en/of stimuleren en welke nieuwe ideeën we hiertoe zélf kunnen gaan bedenken. We verwachten voorstellen die mensen zullen stimuleren vrijwilliger te worden of blijven;
- inzichtelijk te maken hoe we het mantelzorgbeleid verder kunnen activeren en uitbreiden;
- mensen met gebleken sociale en financiële problemen actief te ondersteunen;
- na te gaan op welke manier de sociale verbinding in buurten, wijken en kernen kan worden versterkt; te bezien hoe we als gemeentelijke organisatie een voorbeeldrol kunnen vertolken voor ándere werkgevers waar het gaat om het ruimte geven aan mantelzorgers (o.a. streven naar predicaat 'Mantelzorgvriendelijke gemeente') en te kijken of dit óók kan gelden voor de Dienst Dommelvallei en de bij dit samenwerkingsverband aangesloten collega-gemeenten;
- te onderzoeken hoe kan worden gerealiseerd, dat mensen met een uitkering een maatschappelijke tegenprestatie kunnen leveren zodat zij actief en op zinvolle wijze kunnen participeren in onze samenleving met het doel hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten;

Verenigingsleven

Het verenigingsleven in Nuenen c.a. is breed en divers. De vereniging 'van vroeger' is echter niet langer die van vandaag: de manier waarop mensen zich organiseren verandert in sneltreinvaart. Langdurige verbindingen met verenigingen zijn door de vele doorlopende veranderingen in de samenleving niet meer zo vanzelfsprekend als voorheen. Daarnaast is het in de praktijk uitvoeren van vrijwilligerstaken er in de afgelopen jaren niet eenvoudiger op geworden. Denk bijvoorbeeld aan de strenge(re) en complexe(re) veiligheidseisen die tijdens het organiseren van evenementen vereist zijn. Er wordt steeds méér gevraagd van vrijwilligers! Het maatschappelijk belang van verenigingen staat voor ons vast. In dat verband willen wij dat het gemeentelijke accommodatiebeleid naadloos zal aansluiten bij het reeds herijkte subsidiebeleid. Waar verenigingen verbinding leggen met mensen voor wie bepaalde dingen niet (langer) vanzelf gaan, willen wij een vorm van 'beloning' ontwikkelen. Te denken valt dan aan een extra financiële bijdrage.

Dorps- en wijkraden & multifunctionele accommodaties

De kernen Gerwen, Nederwetten en de wijk het Eeneind hebben een eigenheid die waardevol is. De afstand tussen de inwoners is kort en de kennis van wat er allemaal leeft en speelt in de betreffende kern groot. Daarom continueren wij de gemeentelijke ondersteuning voor de dorpsraden in Gerwen en Nederwetten en de wijkraad op het Eeneind. Wij kennen de dorpsraden en wijkraad een budget toe. Dit kunnen zij inzetten voor activiteiten die de verbinding tussen de mensen in de betreffende kernen versterkt. Daarvoor hoeft van ons niet steeds vooraf toestemming te worden gevraagd, al verlangen wij wel een verantwoording over de ingezette middelen. Bij een dergelijk budget hoort natuurlijk een kader waarbinnen de raden hun activiteiten zelfstandig kunnen uitvoeren.

De jaarlijkse bijdrage in de exploitatie van de multifunctionele accommodaties in Gerwen (D'n Heuvel) en Nederwetten (De Koppel) wordt bepaald op basis van de overlegde financiële verantwoording van eerder ontvangen bijdragen.

Leefbaarheid en passende voorzieningen

Bij een evenwichtig ingerichte samenleving horen voorzieningen voor verschillende generaties. Daarbij valt te denken aan een plek waar de oudere jeugd elkaar kan ontmoeten en recreëren. Wij willen, dat de (binnen- en buiten)sportvoorzieningen op peil blijven. Daarbij is het van belang, dat de huidige grote sporthal (De Hongerman) wordt vervangen.

Het Klooster

In de afgelopen bestuursperiode is veel discussie geweest over de toekomst van Het Klooster. Er is echter hoe dan ook brede steun voor het voortbestaan van de sociaalmaatschappelijke functie van het zo markante en beeldbepalende gebouw in het centrum van Nuenen. Als ontmoetingsplek/repetitieruimte voor veel verenigingen en instellingen, als (theater)podium of als locatie voor de gemeenteraadsvergaderingen en specifieke boekingen (o.a. huwelijksfeesten, koffietafels): Het Klooster blijft hét centraal in het dorp gelegen pand met vele mogelijkheden. We gaan snel knopen doorhakken over de toekomst van Het Klooster. Hoeveel mag Het Klooster 'nieuwe stijl' gaan kosten? Wij zijn bereid te investeren in een jaarlijkse bijdrage in de exploitatiekosten van het vernieuwde Het Klooster en steunen derhalve de hoofdlijnen van de bevindingen van de kwartiermaker. De Kloostertuin wordt níet volgebouwd: de definitieve besluitvorming over de inrichting van 'de tuin' is onderdeel van het totale 'Kloosterplan', inclusief ontwikkelingen als 'De Wereld van Van Gogh'.

Vincent van Gogh

Als één gemeente zich bewust is van de rijke erfenis die één van 's werelds beroemdste schilders ooit heeft achtergelaten in zijn voormalige woon- en werkplaats, is het Nuenen

c.a. wel. Wij koesteren het Van Gogh-erfgoed zorgvuldig en zullen dit op gepaste wijze uitdragen. Wij investeren zowel in de 'de Wereld van Van Gogh' als in het zogeheten cultuurhistorisch lint (waarvan 'het Landschap van Van Gogh' deel uitmaakt). Om alle gewenste doelstellingen te kunnen behalen, is samenwerking met (o.a.) de overige Van Gogh-gemeenten, het Van Gogh Museum in Amsterdam, Vincentre en VisitBrabant van groot belang.

Wij zorgen als een goed 'huisvader' voor de landschappen en plekken waar Vincent woonde en werkte. Zijn erfenis mag van ons meer dan voorheen zichtbaar worden. Nuenen c.a. mag in de media dan wel veelvuldig als openluchtmuseum worden aangeduid; we willen méér zijn dan dat. De doorontwikkeling van de nalatenschap van Van Gogh mag van ons echter niet ten koste gaan van de leefbaarheid van onze gemeenschap. Tegelijkertijd moet en mag maximaal rendement worden gehaald uit de doorontwikkeling van 'het merk Van Gogh'. Te denken valt aan werkgelegenheid in de toeristische sector en hotel- en B&B-accommodaties, en het aantrekken van toeristen die langer (dan slechts een paar uur) in Nuenen en omgeving willen (ver)blijven.

Ondernemen in Nuenen c.a.

Met de ontwikkeling van Eeneind-West wordt een impuls gegeven aan de werkgelegenheid in Nuenen c.a. en de regio. Nuenen c.a. is een ondernemersvriendelijke gemeente. Bij de doorontwikkeling van de organisatie, hoort ook aandacht te zijn voor goede contacten met ondernemers. Ook bereikbaarheid (mobiliteit) en goede parkeervoorzieningen zijn voor ons onderwerpen die passen bij het door ons gewenste ondernemersvriendelijke klimaat in Nuenen c.a.. Wij gaan de huidige parkeerdruk in en rondom het centrum nader onder de loep nemen. Natuurlijk is het voor zowel ondernemers als klanten van groot belang, dat winkels en bedrijven goed bereikbaar blijven, maar in alle gevallen dient de parkeerdruk wel beheersbaar te blijven. Hoewel de inmiddels voorgenomen invoering van de zogeheten blauwe zone zeker het nodige effect zal hebben, blijven wij zoeken náár en investeren in een betere verdeling van parkeervoorzieningen.

Het centrum van Nuenen moet aantrekkelijk zijn voor detailhandel en horeca. Nuenen c.a. trekt ook daar bezoekers uit de omgeving. Wij willen plannen ontwikkelen om die aantrekkelijkheid te behouden en te vergroten. In een tijd waarin retail ook transformeert (denk aan internetwinkels, boodschappen bezorgen) is samenwerking met de centrum-manager en ondernemers noodzakelijk en vanzelfsprekend. We willen een ondernemende overheid zijn maar zijn zélf geen ondernemer. Die expertise moet nadrukkelijk bij deze doelgroep (blijven) liggen.

Mobiliteit

De genoemde parkeerproblematiek is niet los te zien van het thema mobiliteit. Bereikbaarheid hangt daarmee samen. Voor Nuenen c.a. geldt dat de OV-verbinding met

de stad Eindhoven inmiddels goed is geregeld. De bovenlokale verkeersproblematiek moet met de regio/Provincie worden opgelost. Daarnaast willen we als gemeente inzetten op een buurtbusverbinding tussen de kernen en Eeneind-West. Ook de verbinding met Geldrop-Mierlo, en het Sint Anna Ziekenhuis zien we graag gerealiseerd.

Veiligheid

Dit onderwerp kan in elke passage in dit akkoord worden genoemd. Zonder veiligheid gaat het geen enkel individu, geen enkele gemeenschap en geen enkele gemeente goed. Veiligheid is een randvoorwaarde voor welbevinden. Veiligheid kent veel gezichten en is op alle beleidsterreinen van de gemeente van belang. Het is ondoenlijk om dat in een coalitieakkoord allemaal te beschrijven. Dat gaan we dus ook niet proberen. Wél willen we een aantal punten noemen om aan te geven dat het belang van veiligheid door ons wordt onderschreven. Uiteraard is veiligheid direct van belang als het gaat om openbare orde en veiligheid. De wijze waarop we met de burgemeester werken aan integrale veiligheid en handhaving is daar onderdeel van. De laatste jaren zijn we ons steeds meer bewust van criminele ondermijning van de samenleving. De aanpak van ondermijning moet doorgaan en verder worden ingebed. Samenwerking met partners als het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) en het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is daarbij noodzakelijk.

Ook de wijze waarop de inwoners van Nuenen c.a. zélf betrokken zijn bij het vergroten van de veiligheid achten wij van groot belang. Veiligheid is ook durven melden dat je dingen ziet gebeuren die je niet vertrouwt. Inzet van bijvoorbeeld WhatsAppgroepen helpt daarbij. Ook de wijze waarop de politie samenwerkt met inwoners en andere instanties, is daar een voorbeeld van. Een wijk waarin mensen elkaar kennen, zal bijdragen aan het voorkomen van misdaad.

Ook ondernemers spelen een belangrijke rol in een veilige(re) omgeving. Te denken valt aan beveiliging van bedrijventerreinen, waarbij bijvoorbeeld gebruik wordt gemaakt van het uitstekende glasvezelnetwerk waar Nuenen c.a. over beschikt.

Veiligheid zit ook in de inrichting van het openbaar gebied, juiste verlichting, goed ingerichte wegen en woonwijken. Ook moet er oog zijn voor de veiligheid die elke generatie nodig heeft: die van veilig spelende kinderen, tot aan senioren die veilig naar de bibliotheek moeten kunnen lopen.

Kortom: veiligheid is altijd een voorwaarde. En kan op veel manieren worden ingebed. Voor ons is dat vanzelfsprekend.

Deze coalitie vraagt het college:

- accommodatiebeleid te ontwikkelen dat aansluit bij de veranderende samenleving en rekening houdt met de grondslagen van het recentelijk vastgestelde subsidiebeleid;
- voorstellen te doen op welke manier verenigingen beloond kunnen worden als zij zich inspannen om mensen bij hun vereniging te betrekken die dat niet (langer meer) zelf kunnen;
- een voorstel te doen over het instellen van een jaarlijks budget voor de dorpsraden en wijkraad, met als doel de raden vrijheid en snelheid te geven in het organiseren van activiteiten en evenementen die versterking van de gemeenschap beogen in de kern. Daarbij moet een kader worden opgesteld waarbinnen duidelijk wordt hoe de middelen kunnen worden ingezet en aan welke criteria de activiteiten moeten voldoen. Het betekent niet dat er geen verantwoording moet worden afgelegd over de te besteden middelen. Dat geldt overigens voor alle verenigingen en organisaties die subsidie ontvangen. Ook de wijze en momenten van verantwoording maken onderdeel uit van dit voorstel;
- inzicht te verschaffen in alle initiatieven die in uitvoering zijn of in uitvoering gebracht moeten worden die gerelateerd zijn aan het merk Van Gogh. Daarbij moet gedacht worden aan 'de wereld van Van Gogh', 'het Landschap van Van Gogh', Vincentre en andere – hier niet genoemde – ontwikkelingen. Ook moet er inzicht zijn in welke partners ons daarbij kunnen helpen, en welke financiële middelen bij andere partijen kunnen worden gevraagd om de uitvoering van dit alles te bespoedigen. Dit inzicht moet vertaald worden in een programmatische aanpak en financiële doorrekening. Het Klooster is voor ons onderdeel van die doorontwikkeling van het merk Van Gogh. Dit inzicht dient – om zo op het juiste moment de juiste beslissingen te kunnen nemen en/of financieel de juiste afwegingen te maken – overigens niet enkel de Raad en het college: het is nadrukkelijk ook de onderlegger die Nuenen c.a. meer dan voorheen op de wereldkaart kan zetten. De regie over deze ontwikkeling hoort nadrukkelijk bij Nuenen c.a te liggen zodat de kwaliteit van leefomgeving voor de eigen inwoners te allen tijde kan worden gewaarborgd;
- een voorstel te presenteren voor de locatie van de nieuwe sporthal die de huidige (de Hongerman) vervangt;
- de parkeerdruk in het centrum te analyseren en uit te werken in oplossingsgerichte voorstellen. Dat onderzoek moet op verschillende 'lagen' gebeuren. Er is de toenemende druk in het centrum waar het gaat om de bereikbaarheid van winkels voor eigen inwoners, bezoekers die komen winkelen uit de regio en toeristen. Het

is denkbaar dat die stromen gescheiden kunnen parkeren. Bezoekers die met touringcars naar Nuenen c.a. komen, zouden bijvoorbeeld naar een nader in te richten transferium kunnen worden gedirigeerd. Voor de inwoners van Nuenen c.a. is het van belang dat parkeren in de eigen wijk- maar ook bij de winkels in balans is. Relevant is ook op welke manier en met welke instrumenten parkeren kan worden beïnvloed. Bijvoorbeeld: gebruiken we onze ruimtelijke instrumenten (bestemmingsplannen) voldoende om toename van parkeerdruk tegen te gaan? En gebruiken we ze op de juiste manier? Als we revitalisering willen van het centrum, daar bijvoorbeeld woningen voor senioren in relatieve hoogbouw willen realiseren, hoe verhoudt de parkeernorm zich dan tot de omgeving? Welke marge moeten we daar hanteren?

- en specifiek aan de burgemeester om veiligheid als vanzelfsprekende randvoorwaarde mee te nemen in het te ontwikkelen toekomstig beleid en vigerend beleid. Wij vragen ook om de aanpak van ondermijnende criminaliteit verder voort te zetten;

Nuenen c.a. in de regio

Nuenen c.a. is partner in de samenwerking in het Stedelijk gebied Eindhoven (SGE). In de afgelopen jaren heeft Nuenen c.a. laten zien dat het bereid is haar verantwoordelijkheid te nemen in de doorontwikkeling van de stadsregio. De ontwikkeling Nuenen-West is een voortvloeisel van regionale woningbouw-afspraken en dat is de ontwikkeling van Eeneind-West ook. Inmiddels beschikt Nuenen c.a. over een snelbusverbinding die de arbeidsmarkt van Eindhoven dichterbij brengt. Net zoals de andere gemeenten in het stedelijk gebied is Nuenen c.a. voor de grootstedelijke voorzieningen gericht op de stad Eindhoven. Eindhoven brengt voor ons topvoorzieningen op het gebied van sport en cultuur binnen handbereik en is de beelddrager van een sterke arbeidsregio die zich in de wereld onderscheidt. Eindhoven is dan ook niet voor niets centrumstad.

Zowel in de MRE als in de SGE is Nuenen c.a. positief-kritisch gesprekspartner. Wij onderschrijven de Brainportagenda 2020. Nuenen c.a. werkt samen met Geldrop-Mierlo en Son en Breugel in de Dienst Dommelvallei. En dat geldt uiteraard ook voor samenwerkingsverbanden als de Veiligheidsregio, de GGD, de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant enzovoorts.

Nuenen c.a. draagt ook de consequenties van haar ligging in de regio. Een belangrijk minder positief effect voor de samenleving in Nuenen c.a. is het sluipverkeer dat onze gemeente ervaart. We willen daar op korte termijn meer grip op krijgen. De oplossing voor dat mobiliteitsvraagstuk ligt niet énkél in Nuenen c.a., maar vooral ook in de regionaal, en – breder nog – op provinciaal niveau op tafel. Het wordt tijd dat er wordt doorgepakt op oplossingen die ons – maar dus ook de regio – verder helpen.

Deze coalitie vraagt het college:

- inzichtelijk te maken welke afspraken er bestaan om op korte termijn te komen tot een oplossing voor het probleem van mobiliteit in Nuenen c.a., en in regionaal verband aan te geven welke bestuurlijke inspanning er (nog moeten) worden gepleegd om het aanjagen van de gewenste/benodigde oplossingen te bespoedigen en welke partners daarbij zijn en/of moeten worden betrokken. Hierbij moeten ook de eerder in dit document genoemde ideeën over mobiliteit worden meegenomen. We onderschrijven nog steeds het mobiliteitsakkoord waarbij inwoners werden (en nog dienen te worden) gehoord;

De bestuurlijke toekomst van Nuenen

W70, GroenLinks, CDA en SP delen het standpunt dat een annexatie door Eindhoven onder geen beding de toekomst van Nuenen c.a. kan zijn. Echter, wij beseffen dat de bestuurlijke toekomst van Nuenen c.a. niet enkel in ónze handen ligt. De toekomst van Nuenen c.a. gaat íedere Nuenenaar aan en wij zetten daarom met vaart en energie in op het maximaal betrekken van álle Nuenenaren bij onze bestuurlijke toekomst.

Mening van álle Nuenenaren

In de afgelopen jaren zijn verschillende onderzoeken, opiniepeilingen of enquêtes gehouden (door politieke partijen, het Eindhovens Dagblad, de Provincie etc.) waarvan de uitkomsten werden geclaimd als 'het standpunt van de Nuenenaar'. De onderzoeksmethoden waren echter nogal verschillend, de mate van representativiteit niet helder hetgeen helaas dus ook gold voor de uitkomsten. Wij willen daarom één keer, op zo kort mogelijke termijn, de mening aan álle stemgerechtigde Nuenenaren vragen. Het blijkt onmogelijk om nog vóór het zomerreces een goed voorbereid referendum te organiseren (de voorbereidingen blijken namelijk net zoveel werkzaamheden te vergen als die voor een gemeenteraadsverkiezing). Het tijdspad dat de Provincie heeft uitgestippeld heeft geen rekening gehouden met de gemeenteraadsverkiezingen, het vormen van een nieuwe coalitie en het dit jaar vroeg vallend zomerreces. Recentelijk is de termijn voor het indienen van zienswijzen op het standpunt van de Provincie, opgerekt tot 29 augustus aanstaande. Ook díe termijn is nog steeds te kort als je de periode van verkiezingen, coalitievorming en vakantie in overweging neemt en het raadplegen van de inwoners van Nuenen c.a. een serieuze zaak vindt. Wij houden dus nadrukkelijk wél degelijk rekening met de zomerperiode en zullen daarom op zijn vroegst begin september een referendum organiseren.

De mening van alle stemgerechtigde Nuenenaren wordt gepeild via een goed voorbereid referendum waarbij ook vooraf wordt vastgesteld wanneer het representatief kan worden geacht. Buiten de vraag of men voor of tegen een herindeling met Eindhoven is, kunnen meerdere vragen/scenario's worden voorgelegd. Deze vragen moeten ook vooraf door de Raad, voorbereid door het college, worden vastgesteld. Over de uitkomst van het referendum kan dan geen discussie meer ontstaan. Dat geldt ook voor ons. Als de uitkomst zou zijn dat een vooraf vastgesteld representatief deel van de Nuenense inwoners de herindeling met Eindhoven wenst, dan zullen wij ons daarbij neerleggen en alles in het werk stellen om de maximale oogst voor Nuenen uit het herindelingsproces te halen. Andersom geldt ook: als de vooraf vastgestelde definitie van een representatieve meerderheid van de Nuenenaren níet voor een herindeling met Eindhoven is, zal met evenveel energie doorgewerkt worden aan een model voor de bestuurlijke toekomst van Nuenen c.a., waarbij een opgelegde herindeling voor ons nooit een optie kan zijn.

Gesprek met de Provincie

Wij blijven weigeren om met de Provincie aan tafel te gaan om te spreken over de herindeling met Eindhoven. De recente discussie in de Tweede Kamer over de voorgenomen fusies van Ten Boer en Haren met Groningen, heeft ons namelijk geleerd dat in de Tweede Kamer het aan tafel zitten met de Provincie werd uitgelegd als een vorm van instemming. Die schijn willen wij vermijden.

Als de Provincie met ons wil praten over andere varianten, zoals over het in opdracht van de Provincie geschreven rapport Demmers, dan zijn wij daar graag toe bereid. Wij hebben al eerder aangegeven te vinden dat bepaalde vraagstukken niet lokaal of zelfs regionaal op te lossen zijn. Bij het heroverwegen van bestuurlijke rollen en afspraken, moet dan ook de rol van de Provincie worden betrokken.

Versterking van de regio

Wij begrijpen heel goed dat de stadsregio Eindhoven Brainport versterkt moet worden en waren en zijn altijd bereid daarover te spreken. Voor ons is ook bespreekbaar dat er nagedacht wordt over een bestuursmodel waarbij taken aan de regio worden overgedragen, mits helder is hoe de inbreng van de individuele gemeenten daarbinnen goed wordt geregeld. Wat wij niet begrijpen, is dat dit gesprek binnen het SGE tot op heden niet wordt gevoerd. De andere regiogemeenten lijken geen mening te hebben over het standpunt van de Provincie ten aanzien van herindeling in het algemeen en Nuenen c.a. in het bijzonder. Dat is onbegrijpelijk. Want met het opheffen van Nuenen c.a., wordt de samenwerking in het groene middengebied van Son en Breugel, Nuenen c.a. en Geldrop-Mierlo verzwakt.

Bij de inrichting van de Dienst Dommelvallei is vastgelegd dat het groene middengebied tussen Eindhoven en Helmond een eigen karakter heeft dat van grote landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve waarde is voor de regio. Het Central Park van Brainport. Plekken als het Dommeldal, maar ook Gulbergen, het Dierenrijk, mountainbike-, fiets- en wandel- en hardlooproutes, moeten worden onderhouden en doorontwikkeld. Bij de transitie van SRE naar MRE zijn veel van die overkoepelende samenwerkingen verlaten. Daarmee is de regie weer sterker bij de gemeenten komen te liggen die er directe betrokkenheid en positieve en nadelige effecten van hebben of hebben gehad. Met het opheffen van bestuurlijk Nuenen c.a. zoals dat wordt beoogd, wordt die regie op het groene middengebied verzwakt, net als de samenwerking in de Dienst Dommelvallei. Dat is een ontwikkeling die haaks staat op de gewenste versterking van het groene middengebied met zijn eigenheid en meerwaarde voor de gehele stadsregio.

Wij zijn van mening dat de door de Provincie gewenste herindeling van Nuenen c.a. met Eindhoven een standpunt vraagt van de directe buurgemeenten Son en Breugel en Geldrop-Mierlo. Het effect van het door de Provincie voorgenomen opheffen van Nuenen

c.a. zal de hele regio beïnvloeden en een ontwikkeling in gang zetten die verder gaat dan de opheffing van Nuenen c.a. alleen. Dat vinden wij een ongewenste zaak en wij willen dat niet stilzwijgend laten gebeuren.

Imago

Natuurlijk begrijpen wij dat het imago – zoals in de achterliggende periode in de media veelvuldig weergegeven over de bestuurlijke onrust in Nuenen – ons niet heeft geholpen. Maar tegelijk herkennen wij ons ook niet in het beeld dat nog steeds over Nuenen c.a. wordt geschetst. Daarbij moeten we erkennen dat dit verkeerde beeld hardnekkiger blijkt te zijn dan de werkelijkheid van de positieve ontwikkelingen en groei waarin Nuenen c.a. zich al enkele jaren bevindt. Iedereen heeft recht op zijn eigen mening maar níet op zijn eigen feiten!

Het is daarom belangrijk dat buiten de inhoudelijke doorontwikkeling, de koers van stabiliteit en rust wordt voortgezet en daarnaast gezorgd dat het juiste beeld van Nuenen c.a. wordt gekend.

Aan het college wordt gevraagd:

- aan te geven op welke wijze de regiogemeenten in het stedelijk gebied deel zijn van de discussie over de door de Provincie voorgenomen herindeling van Nuenen c.a. met Eindhoven, effecten van die ongewenste herindeling te benoemen en te zorgen dat het gesprek in het stedelijk gebied wordt gevoerd;
- het gesprek met de Provincie niet aan te gaan over de herindeling met Eindhoven omdat dit tot aan de uitslag van het referendum geen optie is maar wel open te staan voor gesprekken die over andere varianten van bestuurlijke doorontwikkeling gaan waarbij een opgelegde herindeling geen optie is;
- de voorbereidingen met onmiddellijke ingang op te starten om te komen tot een referendum, waarbij de mening van alle stemgerechtigde Nuenenaren wordt gevraagd over de plannen van de Provincie om te komen tot een herindeling van Nuenen c.a. met Eindhoven. Bij het referendum kunnen andere scenario's over de bestuurlijke toekomst van Nuenen c.a. worden voorgelegd. De Raad wordt zo snel als kan betrokken bij de wijze waarop het referendum wordt voorbereid. De regie op het proces ligt bij het college. De vragen die in het referendum worden voorgelegd, worden vooraf vastgesteld en er moet absolute helderheid zijn over wanneer het referendum als representatief kan worden gedefinieerd. Kosten voor dit referendum als ook mogelijke inhuur van externen horen bij het voorstel. Als het referendum op de juiste manier wordt voorbereid, is de uitkomst voor alle partijen bindend;

- een plan van aanpak op te stellen om met vaart het juiste imago van de gemeente Nuenen c.a. te benoemen en een strategie te ontwikkelen om dat imago te versterken en gekend te laten zijn.

Financiële paragraaf

		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Koersvast bestuur					
1.1	Onderzoek organisatie	25.000	0	0	0	0
1.2	Toekomstbestendige gemeente	0	300.000	300.000	300.000	300.000
2.	Krachtige samenleving, sterke gemeenschappen					
2.1	OZB verlaging	pm	pm	pm	pm	pm
2.2	Afvalstoffen- en andere heffingen	0	0	0	0	0
2.3	Onderzoek woningmarkt	0	0	0	0	0
2.4	Startersleningen	pm	pm	pm	pm	pm
2.5	Duurzaamheid	0	0	0	0	0
2.6	Groenste gemeente	0	0	0	0	0
2.7	Vrijwilligers- en mantelzorgbeleid	0	0	0	0	0
2.8	Extra subsidie verenigingen	pm	pm	pm	pm	pm
2.9	Extra budget dorpsraden	pm	pm	pm	pm	pm
2.10	Sporthal Hongerman	0	0	177.300	175.330	173.360
2.11	Sociaal-cult.centrum Klooster	0	0	300.000	298.000	296.000
2.12	Uitbreiding Vincentre		65.000	65.000	65.000	65.000
2.13	Wereld van Van Gogh	pm	pm	pm	pm	pm
2.14	Parkeerdruk Centrum	pm	pm	pm	pm	pm
3.	Nueneu in de regio					
Bijlage	De bestuurlijke toekomst van Nueneu					
B.1	Referendum	50.000	0	0	0	0
Totaal		75.000	365.000	842.300	838.330	834.360

Toelichting:

Waar 0 staat, is de inschatting dat de plannen binnen de huidige formatie en budgetten kunnen worden uitgevoerd.

2.1: OZB verlaging kost € 61.000,- per 1%.

2.2: Een verlaging van afvalstoffen- of andere heffing heeft als doel lastenverlaging voor de burger, maar is in principe neutraal voor de begroting (verlaging alleen als de kosten ook lager zijn).

2.4: Kosten van startersleningen en duurzaamheidsleningen hangen samen met het uitstaande bedrag. Beheerskosten zijn 0,5% van het uitstaande bedrag, verder kan een aan-

trekkelijke rente op de lening de gemeente bijvoorbeeld 0,5% kosten. Bij bijvoorbeeld € 1.000.000 aan uitstaande leningen kost het de gemeente dan jaarlijks € 10.000.

2.10: Nieuwbouw sporthal in 2019 € 4.240.000 - € 300.000 (al beschikbaar gesteld). Uitgangspunt dat exploitatie binnen huidige begroting kan (€ 100.000 in 2018, € 150.000 structureel vanaf 2019).

2.11 Investering/renovatie Klooster kost € 2 à 3 mln in 2019 plus exploitatiebijdrage € 250.000. Hiervan zit al € 100.000 in begroting.

Bijlage: Formatie college: wanneer besloten zou worden tot uitbreiding met 0,2 fte kost dat ca. € 18.000,-.

Meerjarenbegroting 2018-2021

In relatie tot de huidige meerjarenbegroting is het beeld als volgt:

Beginstand meerjarenbegroting (Begroting 2018 blz.8)	-96.906	21.345	361.863	470.868	470.868
+/+ is voordeel, -/- is nadeel					
Begrotingswijzigingen van raadsbesluiten					
Decemberwijziging 2017 meerjarige gevolgen	-720	-708	-696	-684	-684
Herinrichting Weverstraat	0	3.633	-7.317	-7.227	-7.137
Vervangende nieuwbouw basisschool de Mijlpaal	0	-7.830	-7.743	-7.656	-7.569
Investeringskrediet sporthal de Hongerman	0	-6.000	-13.500	-13.350	-13.200
Investeringskrediet hybrideveld RKKV Nederwetten en RKGSV Gerwen	0	0	-7.860	-7.752	-7.643
Duurzaamheid nieuwbouw Mijlpaal/Het Mooiste Blauw	0	-5.581	-5.881	-5.700	-5.519
Totaal aanpassingen van raadsbesluiten	-720	-16.486	-42.997	-42.369	-41.752
Stand meerjarenbegroting incl.begrotingswijzigingen	-97.626	4.859	318.866	428.499	429.116
Voorstellen coalitieprogramma	-75.000	-365.000	-842.300	-838.330	-834.360
Stand meerjarenbegroting incl. coalitieprogramma	-172.626	-360.141	-523.434	-409.831	-405.244

Maartcirculaire gemeentefonds

Daarnaast is de informatie uit de maartcirculaire nog van belang. Voor de jaren 2018 tot en met 2021 zijn de verschillen ten opzichte van de septembercirculaire 2017 (basis voor de begroting 2018) als volgt:

	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal verschil (positief)	212.000	1.180.000	1.896.000	2.452.000	3.173.000
Loon en prijs algemeen	53.000	276.000	461.000	603.000	762.000
Loon en prijs Sociaal Domein			129.000	265.000	401.000
Sociaal Domein		226.000	229.000	217.000	221.000
Wmo (oud)		29.000	29.000	29.000	29.000
Beleidsintensivering kabinet	159.000	649.000	1.048.000	1.338.000	1.760.000

Het nieuwe kabinet heeft voor ca. € 14 miljard aan beleidsintensiveringen opgenomen. In het Interbestuurlijk Programma (IBP) is afgesproken om als diverse overheidslagen op basis van gelijkwaardig partnerschap hierin gezamenlijk te gaan investeren. Het kabinet gaat er dus van uit dat gemeenten vanuit de financiële voordelen die nu in de maartcirculaire naar voren komen vanwege de normeringsystematiek (samen de trap op, samen de trap af) uit eigen middelen een bijdrage zullen leveren.

Ondertekening coalitieakkoord

Nuenen c.a., 22 mei 2018

Rianne Donders-de Leest

Formateur

Ralf M.M. Stultiëns

Formateur

Namens de fracties,

Peter van Leeuwen

W70

Boudewijn Wilmar

GroenLinks

Erik Groothoff

CDA

Hein Kranen

SP